

บทที่ 1

บทนำ

1. บทนำ

มูลนิธิโครงการหลวงได้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกผักอินทรีย์ โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2545 ถึงปัจจุบัน มีศูนย์ฯ/สถานีฯ ที่ได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จากกรมวิชาการเกษตรและ IFOAM จำนวน 17 ศูนย์ฯ/สถานีฯ อีกทั้งทางสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้เริ่มมีการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงและโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินแล้ว จำนวน 13 พื้นที่ โดยในการดำเนินงานที่ผ่านมาพบสิ่งที่เป็นข้อจำกัดในการปลูกผักอินทรีย์ คือ เมล็ดพันธุ์อินทรีย์ โดยในมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ระบุไว้ว่าเมล็ดพันธุ์และส่วนขยายพันธุ์พืชที่นำมาปลูกต้องผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์ ในกรณีที่ไม่สามารถหาเมล็ดพันธุ์และส่วนขยายพันธุ์พืชจากระบบเกษตรอินทรีย์ได้ อนุญาตให้ใช้จากแหล่งทั่วไปได้ แต่ต้องไม่มีการคลุกสารเคมี ประกอบกับในประเทศไทยยังไม่มีการผลิตเมล็ดพันธุ์อินทรีย์ในเชิงการค้า แต่จะเป็นการผลิตเมล็ดพันธุ์อินทรีย์ใช้เองและแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกพืชในระบบเกษตรอินทรีย์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ส่งผลให้การขยายผลการพัฒนาและส่งเสริมการปลูกพืชในระบบเกษตรอินทรีย์เป็นไปได้ช้า โดยในการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า พืชผัก 3 ชนิด ได้แก่ กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี และผักกาดหัว เป็นพืชที่มีมูลค่าสูง แต่ยังไม่มีการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ อีกทั้งเมล็ดพันธุ์ที่มีจำหน่ายในท้องตลาดยังพบมีการคลุกสารเคมี ดังนั้นการปรับปรุงพันธุ์ให้ได้พันธุ์ที่ดีและเหมาะสมภายใต้ระบบการปลูกแบบอินทรีย์ สามารถผลิตและขยายเมล็ดพันธุ์ดีให้เพียงพอกับความต้องการใช้ของเกษตรกรมูลนิธิโครงการหลวงและสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นการศึกษาต่อเนื่องเพื่อคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์กะหล่ำปลี รุ่น F3 ผักกาดขาวปลีรุ่น F6 และผักกาดหัวรุ่น F7 เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์อินทรีย์ โดยมีเป้าหมายให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์อินทรีย์สำหรับการปลูกผักอินทรีย์ และเกิดความเชื่อมั่นในการปลูกผักอินทรีย์อันจะนำไปสู่การทำการเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนต่อไป

ปัญหาที่สำคัญในการปลูกมันเทศ คือ การเข้าทำลายของด้วงวงมันเทศ (Sweet potato weevil) ทำให้มันเทศมีกลิ่นเหม็น รสขม และไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ปัจจุบันเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด โดยใช้ในปริมาณมากและอัตราที่สูงเกินความจำเป็น ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังพบการเข้าทำลายของหนอนด้วงแก้วและเสี้ยนดิน ซึ่งจะกัดกินเฉพาะบริเวณผิวของมันเทศ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายผลิตผลได้ ดังนั้น การใช้พันธุ์มันเทศที่ทนทานต่อการเข้าทำลายของด้วงวงมันเทศและแมลงศัตรูพืชอื่นๆ จึงมีความสำคัญในการลดการเข้าทำลายของด้วงวงมันเทศ ลดการใช้สารเคมี และนำไปสู่การปลูกมันเทศในระบบเกษตรอินทรีย์ได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อให้ได้พันธุ์กะหล่ำปลี รุ่น F3 ผักกาดขาวปลี รุ่น F6 และผักกาดหัว รุ่น F7 ภายใต้ระบบอินทรีย์
- 2) เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์มันเทศญี่ปุ่นที่ทนทานต่อด้วงงวงมันเทศ

3. ขอบเขตของการวิจัย

- 1) การคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์พืชผัก 3 ชนิดภายใต้ระบบอินทรีย์
 - กะหล่ำปลี รุ่น F3 จำนวน 10 สายต้น (Line)
 - ผักกาดขาวปลี รุ่น F6 จำนวน 10 สายต้น (Line)
 - ผักกาดหัว รุ่น F7 จำนวน 10 สายต้น (Line)
- 2) การคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์มันเทศญี่ปุ่นที่ทนทานต่อด้วงงวงมันเทศ จำนวน 21 พันธุ์
โดยใช้พันธุ์ที่รวบรวมได้ทั้งในและต่างประเทศ

